

הכבד - קוטביות של בניה ופירוק

הכבד הוא האיבר שקשור יותר מכל לכוחות וגטטיביים ולגוף האתרי, ויש לו גם קשר הדוק לדם, לכוחות האני ולהתגשמות בעולם הפיסי. מאמר ראשון מתוך שניים

יכולתו להכיל עד 20% מנפח הדם הכללי, הכבד יכול לווסת את כמות הדם הנמצא במחזור הדם.

בחיי העובר זהו האיבר הפעיל ביותר מבחינה אנבולית (גדילה); הוא פעיל ביותר בזמן שהמעיים, הכליות, הריאות ומערכת העצבים נמצאים במנוחה יחסית עד לרגע הלידה.

הכוחות הקוסמיים מייצרים אימפולסים חזקים ליצירת העוברים, המקרוקוסמוס מעצב את האדם כמיקרוקוסמוס ומכין אותו להתגשמות; האדם הוא תמונה מוקטנת של הקוסמוס, כל מערכת השמש פועלת על העובר ועוברת תהליך של כיווץ לתוך איברים. לדוגמא, הלב הוא תמונת שמש מכווצת, הכבד - תמונת יופיטר מכווצת, וכן הלאה.

אחד הדברים המראים את עוצמתו של הכבד להבנות מחדש היא העובדה כי כריתה של עד 80% מהכבד ניתנת לרגנרציה (כלומר, גדילה מחדש) תוך 6 שבועות בבעלי חיים.

עד הלידה ישנה בכבד דומיננטיות של תהליכי בניה המאפיינים יותר חיים וגטטיביים, ואילו עם הלידה, שאז מתחילה הנשימה ועימה תהליכי החמצון, מתחזקים הכוחות המאפשרים לאדם להשתחרר מהחיבור שלו לאדמה - דרך הנשימה - ומכאן לחיות ברמת תודעה גבוהה יותר.

כוחות הקשורים לנשימה הפוכים ומנוגדים לכוחות הגדילה הפועלים בכבד - כמו בסיפור פרומתאוס אשר הביא את האש

(הנובע מחום המרה). בעברית - כבד קשור לכובד ולהתגשמות על האדמה; כל אלו תפקודים המוכרים היטב לרפואה האנתרופוסופית.

כבד והתגשמות - בצד ימין ההשפעה של הגוף הפיזי היא יותר דומיננטית ואילו בשמאלי חזקה יותר השפעתו של הגוף האתרי. האני מחובר חזק יותר עם צד ימין ובאופן עקיף עם האדמה. זו גם הסיבה לדומיננטיות של צד ימין בימינו;

האדם מחזיק חזק יותר בצד ימין כדי להתגשם טוב יותר, ולכן הכבד מראה מבנה אשר מודגש יותר מימין, המאפשר קשר חזק יותר בין האני לגוף הפיזי.

הכבד מאפשר לאדם להתגשם בעולם הפיזי, הווה אומר: מאפשר ל"אני" לטבול או לשקוע בתוך החומר החי.

הכבד בחיים העוברים - בתקופת התפתחות העובר משמש הכבד כאיבר מרכזי ביותר. כבר בשבוע השלישי מופיעים תאי הכבד הראשוניים.

אפשר לראות את חשיבותו על פי הנפח שלו: בעובר בגודל של 31 ס"מ, הכבד מהווה 10% מהנפח; בילוד הוא מהווה 5% מנפח הגוף, ובמבוגר רק 2%. משקל הכבד בילוד הוא כמעט פי 2 ביחס לגוף מאשר במבוגר.

החל מהחודש השני בחיי העובר, הכבד הוא האיבר החשוב ביותר בגוף ליצירת דם, פעילות שנמשכת עד החודש השביעי ואז עוברת בהדרגה למח העצם. הקשר לדם נמשך גם בחיים הבוגרים: בשל

לאדם ארבעה איברים עיקריים שבהם פועלים ארבעת גופיו: הגוף הפיזי מתבטא במיוחד בריאות, הגוף האתרי או כוחות החיים של האדם פעילים במיוחד בכבד, הגוף האסטרלי או פעילות הנפש מתבטאים בצורה בולטת בכליות ופעילות ה"אני" בלב. ככל איבר כזה מתבצעת פעילות פיזית וגם פעילות נפשית, ובשני המאמרים הקרובים נתרכז בכבד.

אנטומיה ופיזיולוגיה

הכבד הינו הבלוטה הגדולה ביותר בגוף האדם, הוא משחק תפקיד מרכזי במספר תהליכים בגוף אשר כוללים ראשית את המטבוליזם, וכן אחסון גליקוגן (סוג של עמילן המייחד את עולם החי), פירוק של תאי דם אדומים, בניית חלבוני הדם, ייצור נוזל המרה - תרכובת אשר עוזרת לפרק שומנים, ייצור הורמונים ונטרול רעלנים. הכבד נמצא באופן ברור בצד ימין של הגוף, מתחת לסרעפת, באזור החזה של חלל הבטן.

בניגוד למערכת העצבים, למשל, שבה קיימת סימטריה, במערכת המטבולית שולטת ה-אסימטריה שמהווה תנאי ליצירת חיים או להתגלות חיים; הן המיקום והן הצורה של הכבד הם אסימטריים ולכן מצביעים על קשר חזק לכוחות החיים.

הכבד באיטלקית: Fegato, יכול להכתב גם Vegato, כלומר נובע מהצומח - הקשר בלשני לכוחות החיים של האיבר. בגרמנית הוא נקרא "זה שנותן חיים" וברוסית פצ'ן, מהמילה פצ'קה, תנור (שם)

מהשמים: כאשר האדם קשור בשלשלאות להר, מדי יום מגיע הנשר, המסמל את מצב תודעת הערות, המכרסם את הכבד, אשר בלילה נבנה מחדש כאשר תהליכי התודעה נפסקים.

ההתגשמות של רוח ונפש בגוף אפשרית רק על-ידי תהליכים קטבוליים (של פירוק), כלומר הרס החיים דרך הפעילות של הנפש והאני. בכל המיתולוגיות הציפור מסמלת את המערכת העצבית-חושית הפעילה במהלך היום (דרך קטבוליים) בעוד שבמהלך הלילה הכוחות האתרים (דרך אנאבוליים) בונים מחדש את האורגניזם שאותו יכולים שוב להרוס כוחות ההכרה ביום שלמחרת, וחוזר חלילה.

עד הלידה, כאמור, ישנה בעיקר פעילות של בניה, עם הלידה מתחיל תהליך של פירוק. כעת, עם הלידה, הכליות, הריאות, מערכת העצבים, מאפשרים את פעולת הנפש (הגוף האסטרוני) ומתחילים לתפקד.

הכבד כאיבר הנוזלים העיקרי

אין איבר אחר בגוף שבו קיימת תנועת נוזלים כה מורכבת כפי שמתרחשת בכבד. בנוסף לדם הווריד, העורקי ולנוזל הלימפה, שאותו אנו מוצאים בכל איבר בגוף, נמצא בכבד גם דם ווריד מן השער (המגיע עמוס בחומרי הזנה ממערכת העיכול), ונוזל מרה המיוצר בכבד.

הכבד הוא איבר רך, כמעט כמו ג'ל, בעל צורה ספוגית ומרקם פלסטי, הנותן תחושה של "מים מאורגנים".

ואכן, הכבד הינו בעל הרכב נוזלים גבוה, 71% מהכבד נוזלי, כאשר הדם, לשם השוואה, מורכב מ 78% נוזל. עובדה מעניינת נוספת היא כי בעוד שכמות הנוזלים ברקמות יורדת עם הגיל ומבטאת את תהליך ההזדקנות, הכבד לעומת זאת נותר עם אותו ריכוז נוזלים לאורך כל החיים, דבר המאפשר לו להחיות את האורגניזם משך כל חייו.

חשוב להבין כי הנוזלים בגוף המכילים מומסים שונים, כגון מלחים (כמו אשלגן, מגנזיום) וחומרים רבים אחרים אינם חומר פסיבי, אלא חומר חי הנושא בתוכו את האורגניזם האתרי ועליו מתבססים כל תהליכי הבנייה.

הכבד, אם כן, חשוב מאוד לנוזלי הגוף, מאחר והוא האיבר העיקרי של הגוף האתרי (גוף כוחות החיים). הגוף האתרי נמצא בכל האיברים שלנו, אולם בכבד הוא בא לידי ביטוי מקסימלי.

הכבד מעורב בספיגה, הפרשה ופיזור הנוזלים בגוף. הכבד קשור לבקרת כמות המים בדם, ומשמש כמחסן דם לעת הצורך. תא הכבד מהווה איבר חישה למים, מלחים מומסים וריכוזם בדם ועוד.

בשל כך תחושת הצמא קשורה אף היא לכבד, המצאות מרכז צמא במוח אינה סותרת זאת, מאחר ותפקידו של הכבד להביא את תחושת הצמא למודעות, כפי שהרשתית בעין מייצרת את החישה שמובלת למרכז הראייה במוח.

מצבי בצקת והצטברות נוזלים בגוף

מצביעים בעיקר על חולשה של הכבד וטיפול נכון בכבד מסייע מאוד למצבים אלו.

בגיליון הבא נכתוב על הכבד ככימאי, על יצירת נוזל המרה ועל הריתמוס כבד - כיס מרה.

לקריאה נוספת

- 1) An Introduction To Anthroposophical Medicine: Extending The Art Of Healing by Victor Bott Sophia books
- 2) The Anthroposophical Approach to Medicine by Husemann/wolf Anthroposophic press Vol II

.....
ד"ר מוטי לוי הוא הרופא הראשי של "כללית רפואה משלימה" והמנהל הרפואי של התוכנית לרפואה משלימה בסמינר הקיבוצים. Motilevis@gmail.com